

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 184-1919)

Originalt emne

Embedsmænd, Kommunale

Embedsmænd, Kommunale/Stadsingeniør og Havneingeniør

Foreninger

Foreninger/Fagforeninger

Havnen

Havnen/Havnens Personale

Lønninger

Lønninger/Dyrtidstillæg, Reguleringstillæg

Lønninger/Lønninger i Almindelighed

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 22. maj 1919](#)
- 2) [Byrådsmødet den 21. august 1919](#)
- 3) [Byrådsmødet den 28. august 1919](#)
- 4) [Byrådsmødet den 28. august 1919](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 22. maj 1919 - side 7

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 184-1919)

Fra Lønudvalget forelaa følgende Indstilling om Approbation paa Overenskomst med „De

kommunale Arbejdsråds Fagforening."

"Efter Forhandling med Repræsentanter for "De kommunale Arbejdsråds Fagforening" er Lønudvalget under Forbehold af Byrådets Sanktion indgaaet paa, at Timelønnen til Kommunens løse Arbejdere (Arbejdsråds) fra 1ste April d. A. forhøjes til Kr. 1,25.

Fagforeningens Repræsentanter er samtidig med Forhøjelsen af Timelønnen indgaaet paa, at Overenskomstens § 12 ændres til:

"Arbejde, som Kommunen bortliciterer, er udenfor denne Overenskomst, dog at Arbejdstiden er gennemsnitlig 8 Timer, som forventes gennemført senest 1. Januar 1920."

Overenskomstens § 14 ændres til:

"Naar Arbejdspladsen ligger 3-5 km fra Domkirken i lige Linie, godtgøres ½ Time om Morgen og ½ Time om Aftenen; for en Afstand fra Domkirken i lige Linie af 5 -7 km godtgøres 1 Time om Morgen og 1 Time om Aftenen."

Nærværende Aftale er gældende indtil 1. April 1920 og har tilbagevirkende Kraft fra 1. April 1919."

Møller forelagde Indstillingen. Timelønnen blev nu 1,25 Kr., hvilket var en Forhøjelse af 25 %; men i Forhold til Lønnen i 1916 var det en Forhøjelse af over 100 %. Det var en ret høj Timeløn, og Aarhus var dermed som altid i Spidsen for Provinskommunerne og lige saa højt som København og Frederiksberg. Til Sammenligning kunde anføres, at Timelønnen var i Aalborg 1,10, i Horsens 1,16 Kr., i Vejle 1,08 Kr , i Odense

1,05 Kr., og kun Randers var højere med 1,30 Kr, Randers søgte i Øjeblikket at komme foran alle Byer m. H. t. Lønforhold; men samtidig saa det mærkeligt ud, at der lige var sluttet en Overenskomst mellem Arbejderne og en Del større Firmaer i Randers, hvor Timelønnen var fastsat til

1,05 Kr. Imidlertid havde Lønudvalget bestræbt sig for at skaffe Tilfredshed, og det var vist ogsaa opnaaet, og hvis Forslaget blev vedtaget, maatte man ogsaa sige, at Arbejderne derved havde faaet fuld Ækvivalent for Prisstigningen. Ændringen af § 12 var en Fordel for Kommunen, idet man nu muligvis kunde faa Licitationsarbejder udført noget billigere, og § 14 var ogsaa ændret paa en heldig Maade, idet der var fastsat faste Grænser, saaledes at man Nord og Vest for Byen naaede ud til Kommunens Grænse og i Syd saa langt ud, at f. Eks. Stadion laa indenfor de 3 km. Taleren vilde dermed paa Udvalgets Vegne anbefale

Overenskomsten til Vedtagelse.

Vald. Petersen vilde hilse Overenskomsten med Glæde. Men naar Møller hævdede, at Aarhus nu var en smuk Nr. 1, vilde Taleren minde om, at man dog var distanceret af Randers, og adskillige andre Byer havde en Timeløn af 1,20-1,25 Kr. Hvad det af Møller omtalte Misforhold i Randers angik, saa var det samme Tilfældet i Aarhus, idet f. Eks. Entreprenørforeningen betalte mindre end Kommunen. Det var beklageligt, at de private Arbejdsgivere ikke vilde sætte Lønnen op, men forhaabentlig vilde det lykkes inden alt for længe. De private Arbejdsgivere burde betragte det som en Skam, at de skulde have Tillæg hos Kommunen. § 12 i Overenskomsten havde været uheldig for Kommunen, og det var godt, at den var bleven ændret; men hvad § 14 angik havde Taleren hellere set, at man for Arbejde ud over 3 km gav et vist Tillæg pr. Time ; det var mere retfærdigt.

Mousten bemærkede, at Møllers Ord om, at Aarhus altid gaar i Spidsen, var rigtige, hvis Møller havde undtaget Lærerne. Taleren vilde gøre opmærksom paa, at f. Eks. en By som Skive gav 400 Kr. mere til Lærerne end Aarhus.

Bech vilde anbefale Overenskomsten til Vedtagelse. Taleren vilde minde Vald. Petersen om det gamle Ord:Tavshed, mens Retten sidder!

Hvad § 14 angik kunde der jo komme visse Uretfærdigheder frem, naar der var Tale om Grænsetilfælde ; men det kunde heller ikke undgaas, hvis man betalte mere pr. Time, og det var naturligt at yde noget Vederlag for den Tid, som det tog at komme til og fra Arbejdspladsen.

Formanden gjorde opmærksom paa, at der kunde være Arbejder", som boede lige ved deres Arbejdsplads, selv om denne var 3 km fra Domkirken. Men det var jo ikke let at faa Bestemmelser for alle saadanne Tilfælde.

Møller indrømmede, at det var ikke let at faa en Overenskomst, som var ideel i alle Maader; men en Afstandsbestemmelse var sikkert det bedste. Mousten havde talt om Lærerne; han var jo selv Lærer og benyttede derfor enhver Lejlighed til'at tale Lærernes Sag; men Lærerlønningerne laa jo ikke for i Øjeblikket.

Mousten skulde ikke have sagt noget, hvis Møller ikke havde brugt Udtrykket, at Aarhus "her som altid gik i Spidsen "

Brøndum syntes, det var omtrent ligegyldigt, om der blev givet Spadserepenge eller højere Timeløn. Hovedsagen var at faa en fast Grænse, som der ikke var Tvivl om, og det havde

man nu faaet.

Indstillingen vedtoges.

Uddrag fra byrådsmødet den 21. august 1919 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 184-1919)

Forespørgsel fra Havneudvalget angaaende Beregning af Dyrtidstillæg for Overarbejde til Arbejderne under Havnevæsenet.

Formanden meddelte, at Sagen kom af, at de forskellige Udvalg beregnede dette forskelligt, og f. Eks. Brolægningsudvalget havde fortolket Beslutningen paa en anden Maade end de øvrige Udvalg. Det var uheldigt, idet det gav Anledning til Misfornøjelse og havde ogsaa bevirket en Strejke hos Firmaet Christiani & Nielsen. Den var blevet bilagt paa den Maade, at Arbejderne skulde rette sig efter Byraadets Afgørelse af Spørgsmaalet. Da imidlertid Brolægningsudvalgets Formand ikke var til Stede, vilde Taleren udsætte Sagen.

Sagen udsattes.

Uddrag fra byrådsmødet den 28. august 1919 - side 3

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 184-1919)

Spørgsmaalet angaaende Beregningen af Betaling for Overarbejde for Havnens løse Arbejdere.

Fra Havneudvalget forelaa følgende Skrivelse: "Entreprenørfirmaet Christiaui & Nielsen, der for Tiden arbejder for Havnen, har paa Foranledning af et fra Firmaets Arbejdere rejst Krav forespurgt, hvorledes Overtid efter den mellem Kommunen og Arbejderne gældende Overenskomst skal betales løse Arbejdere.

Ifølge det af Byraadet i Januar d. A. vedtagne Forslag til Udbetaling af midlertidigt Løntillæg skelnes mellem en Grundløn, 60 Øre, og en Dyrtidshjælp, 40 Øre, om hvilken sidste det

anføres, at den ogsaa udbetales ved Overarbejde uden Procenttillæg.

Den 22. Maj d. A. forhøjede Byraadet Timelønnen for løse Arbejdere fra den 1. April til 1,25 Kr. Denne Forhøjelse har man forstaaet som gældende Dyrtidshjælpen, idet Grundlønnen ligesom efter den tidligere Ordning forblev 60 Øre pr. Time; og i Henhold hertil er der ved Havnen betalt Overarbejde med 60-|30-65 Øre eller 1,55 Kr. pr. Time for de første 3 Timer efter normal Arbejdstids Ophør, og ellers 60-60-65 Øre eller 1,85 Kr. pr. Time Den samme Beregningsmaade er, efter hvad man har faaet oplyst, fulgt af baade Belysningsvæsenet og Stadsgartneriet, og uagtet den nu er fulgt i c. 3 Maaneder, vides der ikke fra Havnens Arbejdere hidtil at være gjort nogen anden Opfattelse gældende.

Da imidlertid Spørgsmaalet nu er rejst af Entreprenørernes Arbejdere, der skulle betales ligesom Havnens, skal Havneudvalget udbede sig Byraadets Bestemmelse, om hvorvidt den hidtil af de anførte Udvalg fulgte Beregningsmaade, hvorefter Procenttillægene for Overarbejde kun beregnes af Grundlønnen, er rigtig, eller den for Fremtiden bør ændres, saaledes at Procenttillægene for Overarbejde beregnes af det fulde Beløb."

Fra Lønudvalget forelaa derefter følgende Indstilling:

"I Anledning af Forespørgslen angaaende Betalingen for Overtimer meddeles, at Spørgsmaalet har været paa Tale indenfor Udvalget, men ønsker man, at den hidtil gældende Beregning 60 Øre- 50 % + Dyrtidshjælp 65 Øre = 1,55 Kr. pr. Time bibeholdes, indtil der, i Løbet af kort Tid, skal forhandles om de løse Arbejderes Lønforhold."

Formanden refererede kort Sagen. Nu var den imidlertid afgjort ved den tidligere Vedtagelse, og der var derfor ikke Anledning til at gøre mere derved. Men det var beklageligt, naar et enkelt Udvalg beregnede anderledes end alle andre og derved gav Anledning til saadanne Konflikter.

Brøndum kunde oplyse, at Brolægningsudvalget ikke paa egen Haand havde afgjort Spørgsmaalet. Stadsingeniøren havde ikke været klar over, hvordan Overarbejdet skulde beregnes for 6-7 Mand, der skulde møde før den egentlige Arbejdsstyrke, og havde saa spurgt Taleren herom, og Taleren havde da rettet en telefonisk Forespørgsel til Lønudvalgets Formand, og han havde erklæret, at som det var affattet, kunde det kun forstaaes som, at Lønnen var 1,25 Kr. og 50 % Tillæg dertil. Brolægningsudvalget havde saa handlet i Henhold til dette.

Formanden vilde minde Brøndum om, at 2af Brolægningsudvalgets Medlemmer havde

Sæde i Havneudvalget, 2 i Belysningsudvalget og 1 i Forskønnelsesudvalget, og intet af disse Udvalg havde behandlet Sagen paa den Maade.

Christensen indrømmede, at Lønudvalget havde nogen Skyld, da man ikke stærkt nok havde pointeret, hvad der var Løn og Dyrtdstillæg. Men alle Udvalg undtagen Brolægningsudvalget havde dog kun beregnet Overarbejdet af den faste Løn. Ved Forhandlingerne havde Arbejderne nu bestemt forlangt samme Beregningsmaade, som Brolægningsudvalget havde praktiseret, og Lønudvalget havde saa ment at maatte gaa ind herpaa, da det ikke bestemt var præciseret i Overenskomsten. Angaaende den omtalte Telefonsamtale, vilde Taleren anbefale at rette en skriftlig Forespørgsel, naar man ikke var helt klar over Konsekvenserne.

Formanden: Sagen er afgjort paa det aabne Møde under Dagsordenens Punkt 20 og bortfalder derfor her.

Toges til Efterretning.

Uddrag fra byrådsmødet den 28. august 1919 - side 7

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 184-1919)

Indstilling fra Lønudvalget om Godkendelse af en Overenskomst med Kommunens Arbejdsmands Fagforening.

Følgende Indstilling forelaa:

"Efter Forhandling med Repræsentanter for Fagforeningen har Lønudvalget under Forbehold af Byraadets Approbation indgaaet følgende Overenskomst med De kommunale Arbejdsmands Fagforening:

1) Betalingen for løse Arbejders (Arbejdsmand) Overtimer og Nat-, Søn- og Helligdagstimer beregnes i Tiden fra 1. April til 31. Juli d. A. efter følgende Takster: Overtimer, de første 3 Timer efter den normale Arbejdstids Ophør 50 % Tillæg til Timelønnen Kr.

1. 25, de efterfølgende Timer 100% Tillæg til Timelønnen Kr. 1,25. Nattimer, Søn- og Helligdagstimer 100 % Tillæg til Timelønnen Kr. 1. 25. Ved de kommunale Institutioner og

Havnen, som ikke i fornævnte Tidsrum har betalt omtalte Arbejdstimer efter nævnte Takster, vil Forskellen være at efterbetale senest Fredag den 5. September d. A.

2) Fra 1. August er Timelønnen for løse Arbejdere (Arbejds mænd) Kr. 1,00 pr. Time plus Dyrtidstillæg 50 Øre pr. Time. Overtimer i de 3 første Timer efter den normale Arbejdstids Ophør betales med 50 % Tillæg til Timelønnen Kr. 1,00 plus 50 Øre (= Kr. 2,00 pr. Time), for efterfølgende Timer betales 100 % Tillæg til Timelønnen Kr. 1,00 plus 50 Øre (= 2,50 Kr. pr. Time). Nattimer, Søn- og Helligdagstimer betales med et Tillæg af 100 % til Timelønnen Kr. 1,00 plus 50 Øre (= Kr. 2,50 pr. Time).

3) Den i Forslag til Udbetaling af midlertidigt Løntillæg og Dyrtidshjælp af 16. Januar 1919 (jvf. Lønudvalgets Skrivelse af 30. Jannar d. A.) nævnte Bestemmelse angaaende Betaling til Arbejds mænd for Over-, Nat-, Søn- og Helligdagstimer bortfalder.

Fra 26. August d. A. betales faste Arbejderes (Arbejds mænd) Overtimer i de 3 første Timer efter den normale Arbejdstids Ophør med et Tillæg af 50 % af Kr. 1,00 plus 50 Øre (- Kr. 2,00 pr. Time), for de efterfølgende Timer betales 100 % Tillæg af Kr. 1,00 plus 50 Øre (= Kr. 2,50 pr. Time). Nat-, Søn- og Helligdagstimer betales med 100 % af Kr. 1,00 plus 50 Øre (= Kr. 2,50 pr. Time).

løvrigt er Overenskomsten af 19. Maj d. A. gældende.

Nærværende Overenskomst er gældende indtil 1. November d. A."

Christensen forelagde og anbefalede Indstillingen.

Indstillingen vedtoges.

Indstilling fra Lønudvalget angaaende Lønningsvilkaarene for Kommunens faste og løse Haandværkere.

Følgende Indstilling forelaa:

"I Tilslutning til Udvalgets Indstilling af D. D. angaaende Timelønnen for løse Arbejdere (Arbejds mænd) og Betaling for Overtimer til faste Arbejdere (Arbejds mænd) tillader man sig at foreslaa, at Timelønnen for Kommunens løse Haandværkere fra 26 ds. fastsættes til Kr. 1,10 pr. Time plus et garanteret Akkordtillæg 55 Øre pr. Time (= Kr. 1,65 pr. Time).

Overtimer betales i de 3 første Timer efter den normale Arbejdstids Ophør med et Tillæg af 50 % til Timelønnen Kr. 1,10 plus 55 Øre (= Kr. 2,20 pr. Time) Nat-, Søn- og Helligdagstimer betales med et Tillæg af 100 % til Timelønnen Kr. 1,10 plus 55 Øre (= Kr.

2,75 pr. Time).

Faste Haandværkeres Overtimer, samt Nat-, Søn- og Helligdagstimer beregnes fra samme Dato efter samme Takster som nævnt foran for løse Haandværkere, henholdsvis med Kr. 2,20 og Kr. 2,75 pr. Time, medens Timelønnen indenfor den normale Arbejdstid er uforandret.

Havnens Haandværkeres Overtimer betales efter Overenskomsten mellem Arbejdsgiverforeningen og den paagældende Fagorganisation."

Christensen forelagde Indstillingen.

Indstillingen vedtoges.